

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

LOKALHISTORISK FORENING I HILLERØD KOMMUNE

Nr. 2 Juli 2006

LOKALHISTORISK FORENING I HILLERØD KOMMUNE

Nr. 2 21. årgang 2006

Redaktion og layout:
Eva Holm-Nielsen

Tryk: Nofoprint, Helsingør

ISSN 0903-3505

Udkommer 3 gange årligt,
februar, maj og november
Stof til bladet sendes til Eva Holm-Nielsen
Deadline den 10. i udsendelsesmåneden

Medlemskab tegnes ved henvendelse til
Inge Elsøe eller indbetaling på
Gironr. 704-4607
Pris: 125 kr, 75 kr pensionister og studerende

www.lfhk.dk

© Copyright
Lokalhistorisk Forening i Hillerød Kommune

Indhold

BARNDOMMENS GADE 3
af *MONA S. PETERSEN*

BOGTYVEN FRA SLANGERUPSGADE 14
af *EVA HOLM-NIELSEN*

BOGNYT 16
af *ASGER BERG*

GENERALFORSAMLINGEN 2006 18

EFTERLYSNING 19

Forside: Grønnegade fra luften ca. 1950. Foto: Sylvest Jensen.

Udsnit, se s. 5. Lokalhistorisk Arkiv.

Lokalhistorisk Forening støttes af:

Danske Bank - Det Nationalhistoriske Museum på Fredriksborg -
Statsautoriseret Revisionsaktieselskab Ernst & Young - Dines Jør-
gensen. Rådgivende ingeniører - Hillerød Bibliotek - Hillerød Borger-
stiftelse - Hillerød Industri- og Håndværkerforening - Hillerød Kom-
mune - Lokalbanken - Nykredit - Ristorante La Perla - Ullerød Brugs-
forening

BESTYRELSEN

Formand:
Asger Berg
Søren Kierkegaardsvej 1
3400 Hillerød
Tlf. 4826 4689
asger.berg@ofir.dk

Næstformand:
Margrethe Krogh Sørensen
Hestehavevej 13
3400 Hillerød
Tlf. 4826 7232

Kasserer:
Inge Elsøe
Ørnevej 10
2970 Hørsholm
Tlf. 4586 6676
elsøe@get2net.dk

Sekretær:
Eva Holm-Nielsen
Søren Kierkegaardsvej 1
3400 Hillerød
Tlf. 4826 4689
emhn@ofir.dk

Erling Aaskilde
Tolvkarlevej 32
3400 Hillerød
Tlf.: 4826 6782

Henrik Selsøe Sørensen
Bondehavevej 11
2880 Bagsværd
Tlf.: 4498 9220
selsoe@yahoo.com

LOKALHISTORISK ARKIV

Christiansgade 1
3400 Hillerød
Tlf. 4820 1915

Arkivet har åbent
Tirsdag 14-19
Torsdag 11-16
I. lørdag i måneden 10.30-13

BARNDOMMENS GADE

I dag er Nyhuse udbygget med mange eksklusive lejligheder og pensionistboliger. Men i 1950'erne var det et eldorado for kvarterets mange børn

Jeg kom til verden den 21. december 1949 og blev døbt i Frederiksborg Slotskirke. Jeg har to brødre, Bruno, der er 2 år ældre og Bjarno, som er 1 år ældre. Vi boede i Nyhuse, først i Grønnegade 19, til jeg var 10 år. Så flyttede vi til Skolegade 7 i min farmors hus.

Min farmor, Marie Nielsen, havde tidligere haft brøddudsalg i huset, og før hende havde min oldemor, Maren Nielsen, haft forretningen. Hun blev kaldt MAREN BRØDKONE, og i Skolegade var der en stor bakke, der blev kaldt MARENS BAKKE efter hende. I samme hus var der dengang også Fransk Vask og Strygning, og derfra har jeg en bakke, som blev brugt til at tørre kraver på.

Min farfar hed Ole Nielsen og blev kaldt OLE NILEN. Han var ansat hos Nordsten og gik til og fra job. Han var hjemme for at spise midt på dagen, og han gik tilbage til arbejdet igen, når sirenen tudede, for folk gik ikke med ure dengang.

Min far, Christian Emil Nielsen, var født den 4. marts 1915 i Nyhuse. Han var skrædder og ud-

lært hos skræddermester Carl Hansen i Helsingørsgade. Far arbejdede i København, så han drog af sted hver dag i 35 år.

Min mor, Ruth Schiller Johansen, var født den 28. december 1917 i København. Min mormor og morfar hed Bertha og John Johansen. Min mor var uddannet blomsterbinder i København. Da hun så fik børn, fik hun job på CF-kaseren på Søndre Banevej, først i opvasken, senere i køkkenet. Der var hun i ca. 20 år. Så passede min tante Hedvig os børn, når vi kom fra skole. Hun boede også i huset sammen med min farbror, Daniel Nielsen, der var maler og arbejdede hos P. M. Petersen.

*Af
MONA S.
PETERSEN*

SKOLEN

Jeg snakker stadig med en del af klassekammeraterne fra min skoletid. Nogle af dem bor stadig i Hillerød. Vi startede i Nyhuse Skole i 1956. Der havde min far også gået. Skoleinspektøren hed Maren Juul, hun røg altid store cigarer. Hun boede dengang i Stutmesterboligen

(Frederiksværksgade 39). Hun fik to adoptivbørn, Lene og Anders.

Vores klasselærer hed fru Rye Clausen. Hun havde svært ved at styre de store. Når vi ingen penge havde til slik, satte vi os til at græde. Så fik vi altid en 25-øre. Nogle gange spurgte hun, om der var nogen, der havde slået os, og om det gjorde meget ondt. Så sagde man ja, for så fik man 1 kr. I det store frikvarter løb vi så ned til Frede Nielsen i ismejeriet på Stutmestervej og snødede.

Senere kom jeg til at gå på Hillerødsholmskolen, som var en stor, moderne skole. Jeg fik lærer Woldbye til klasselærer, fru Høeg i dansk, fru Skytte-Knudsen i håndarbejde og Finn Jellingsø i regning. Han var vældig sød og blev senere skolens leder. Lærer Mose havde vi, hvis der var sygdom.

Jeg kunne ikke så godt lide at gå i skole, bortset fra sangtimerne, så jeg gik ud af skolen i 1964 og kom i huset. Jeg var først et halvt år hos familien Hansen i Grønnegade 5. Der skulle jeg mest passe børnene. Bagefter var jeg hos familien Larsen i Bag Haver. Han var ansat på elværket. Jeg skulle gøre lidt af hvert. Der var jeg også i et halvt år. I 1966 kom jeg så på Hillerød Dampvaskeri, hvor jeg arbejdede i 26 år.

DAGLIGDAGEN

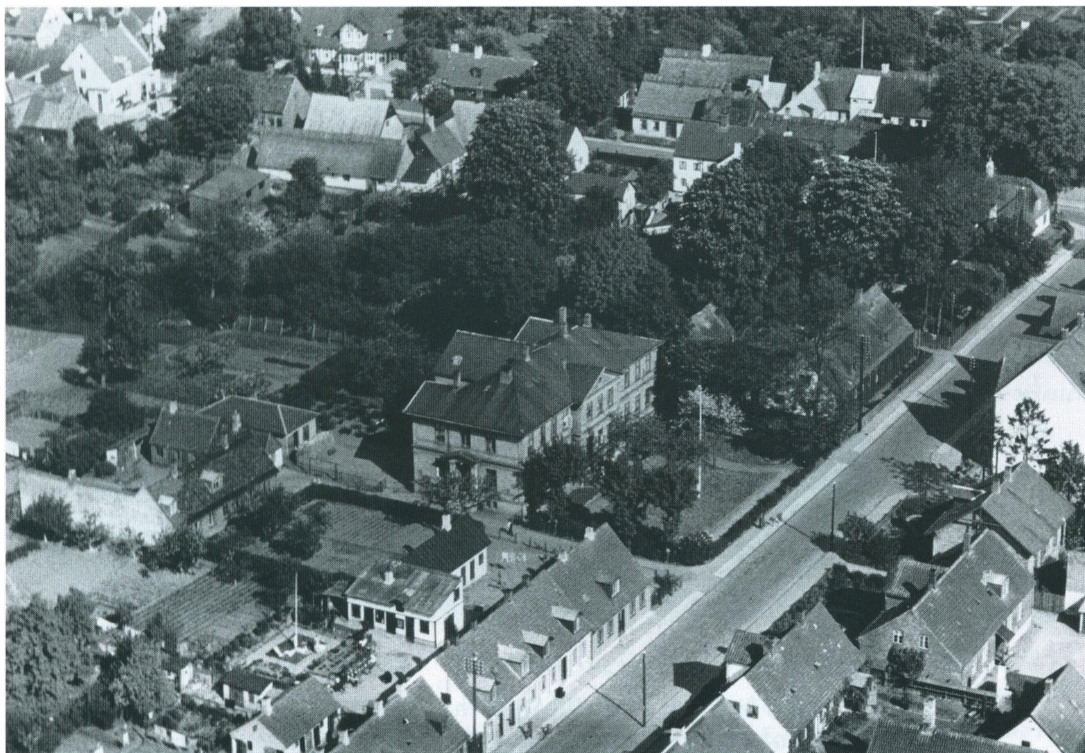
Mit hjem var ganske almindeligt. Der kom altid mange mennesker,

familie, venner og vores kammerater, som fik kaffe og mad. De var altid velkomne. Min mor var rigtig god til at lave mad, og jeg kunne lide al mad. Jeg skulle altid skrælle kartofler, inden min mor kom hjem fra arbejde. Hun mødte kl. 6.00 og kom hjem ved 8-9 tiden. Så mødte hun igen kl. 12.00 og kom hjem kl. 14-15, og hun skulle af sted igen til kl. 16.30 og var først hjemme 18.30.

Min far havde 500-600 fugle, både i inden- og udendørs volierer. Dem skulle jeg give mad og vand hver dag, når jeg kom fra skole. Der var undulater, kanariefugle, parakit-ter, risfugle, 2 guldfasaner og dværgvagtler. Vi havde også hund, først Lassie, en cockerspaniel. Senere fik vi en boxer, der hed Thoman.

Fra jeg var 8-10 år var jeg altid ude at handle om lørdagen med min far. Han mødte som regel en masse mennesker, han skulle snakke med. Det var meget irriterende, for han kendte alle. Nu kan jeg se, at det er det samme med mig, når jeg går i byen. Der er heller ikke nogen, der vil følges med mig, for jeg kender også alle mennesker, som jeg skal snakke med, men det kan jeg først se nu.

Da jeg var 12 år, ville jeg så gerne have silkestrømper, men det måtte jeg ikke få for min mor, før jeg var konfirmeret. Jeg plagede så meget, at min far til sidst sagde: »Kom, så går vi op og køber dem!«

Så gik vi op i STRØMPEMAGASINET. I forretningen spurgte damen: »Hvad skulle det være?« »Jeg skulle se på en sokkeholder«, sagde min far. Jeg blev stjernetosset. »Det hedder det ikke, det hedder hofteholder«, sagde jeg. »Det er vel det samme, det holder strømperne oppe!«, sagde han, og så fik jeg strømperne. Da vi kom hjem, blev min mor tosset. Men min far sagde: »Selvfølgelig skal hun have dem, når alle de andre har!«

Da jeg så blev voksen, fulgte vi stadig i byen om lørdagen. Vi gik på højre side af Slotsgade opad mod Torvet og var inde to eller tre steder og få en øl og en sodavand,

PEJSE PUB i Frederiksværksgade, som lå overfor Lille Slotssø, KØBMANDSGÅRDEN og KONG ALBERT. Så nåede vi Torvet og gik og kikkede og handlede lidt. Så gik vi hjemad på den anden side af gaden og var igen inde et par steder for at få øl og sodavand, bl.a. BIOCAFEEN på Torvet og DRABANTSTUEN.

Når vi så kom hjem, spiste vi frokost, og så skulle vi til fodboldkamp på Selskov Stadion og se UGF (Ullerød Gymnastik- og Idrætsforening), senere HGI spille. Hvis der var udekamp, blev vi hentet af en af min fars venner, Finn Nørgaard. Vi kørte det meste af Nordsjælland rundt og så på kampe.

Grønnegade fra luften ca. 1950. Den store bygning til venstre med flagstang i forhaven er det daværende alderdomshjem. I baggrunden ses Løngangsgade. Foto: Sylvest Jensen. Lokalhistorisk Arkiv.

*Yderst til venstre
min oldemor
Maren Nielsen
foran døren til
sit brødudsalg.
Over kringlen
står der Buddes
Udsalg. U.å.*

Ferier holdt vi ellers aldrig, men i 1958 var vi på bilferie med nogle af min fars og mors venner, Ruth og Egon. Egon kørte bilen, en Hillmann, som var en stor vogn. Bjarno og jeg sad på forsædet, mens min mor, Ruth og Bruno sad på bagsædet. Vi var i Vordingborg, kørte rundt på Fyn og i Jylland. Vi lå i telt og var inde på gårde for at få halm at ligge på. Der var ikke bunde i teltene dengang.

LEGEKAMMETERNE

Vi var altid mange børn og unge samlet, når vi legede. Det var børnene fra Grønnegade og Skolegade, og nogen gange kom de også fra de andre veje i nærheden. Så legede vi »gemme« rundt omkring kirkegården, dvs. Grønnegade - Skolegade -

Frederiksværksgade - Frejasvej (dengang Kirkegårdsvej), og vi havde det vældig sjovt. Nogle dage legede vi »dåsegemme«. »Dåsegemme« hed det, når vi stillede en tom konservesdåse på gaden. Hvis nogen af os var blevet taget, dvs. opdaget, så løb angiveren hen og sparkede til dåsen og råbte »1-2-3 krone for Mona«. Det måtte man tre gange, så skulle der komme en ny at sparke til dåsen. Blev man taget 3 gange, så var man »død« og ude af legen. Det larmede jo meget, og så kom Alfred Kjeldsen, som boede i Skolegade 5, ud på vejen til os og fjernede dåsen, midt mens vi var i gang. Men vi fandt hurtigt en anden dåse. Når så der kom en og sparkede til dåsen, så den fik for meget fart på, så røg den op i luften og ramte lednin-

gerne, så al strømmen gik. Så kom de ellers ud alle sammen fra de forskellige huse og skældte ud.

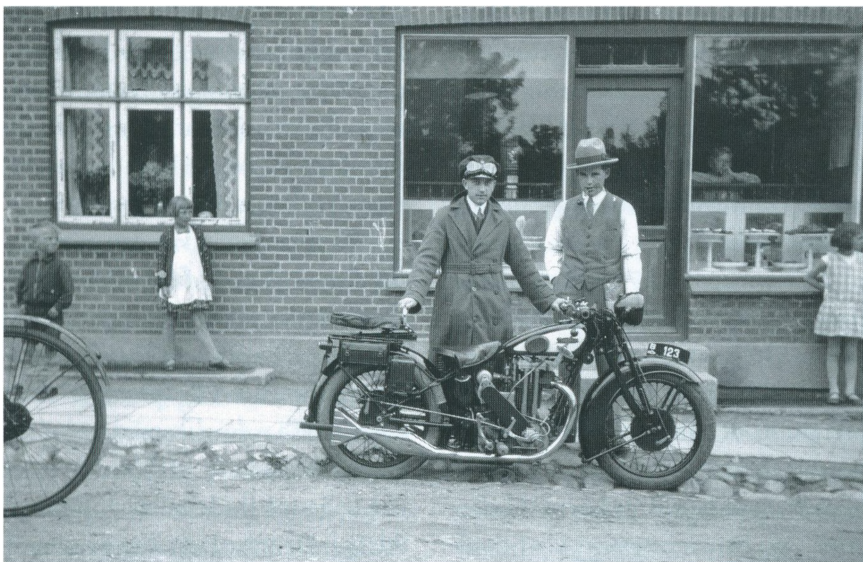
Det hændte også, at min bror Bjarne og Ole Christiansen, som boede i Rosenlund i Grønnegade 23, arrangerede boksekamp i Rosenlunds gård - mod betaling. Det tjente de så lidt ved.

Om vinteren løb vi på skøjter på Slotssøen, og vi var lige så mange ude og lege, også når det var mørkt. Engang havde vi fået lavet to glidebaner på kørebanen ud for Grønnegade 19, den ene op ad vejen og den anden modsat. Så kom pludselig grusvognen - dengang brugte de ikke salt. Der stod to mænd på ladet og skovlede grus i en spreder, der snurrede rundt, men da vi så den komme med det gule lys, smed vi os alle sammen på de to glidebaner, så ikke de skulle blive ødelagt. Men det var de to mænd ligeglade

med, for de smed grus ud over det hele, så de også ramte alle os unger, og så kunne vi begynde forfra.

Til nytår købte vi børn gær i alle de købmandsbutikker, der lå i nærheden. Der lå mange dengang. I Frederiksværksgade var der købmand Egon (Christensen), købmand Clausen, købmand Petersen og købmand Thomsen. I Grønnegade købmand Alex (Petersen) og efter ham Erik Larsen og købmand Toftegård Madsen. Så var der købmand Kielberg i Løngangsgade og købmand Arne Larsen på Stutmestervej. Vi skulle også bruge mange pakker gær, for vi kom dem i lokummerne i gårdene til de forskellige huse. Så sad vi nogle stykker og ventede spændt, for at se hvad der skete, når der kom nogen, der skulle på das. Endelig kom der nogen, og da døren blev åbnet, havde indholdet hævet så meget, at

Farbror Daniel og kammeraten Elof Petersen med sin motorcykel foran brødudsalget i det nye hus, Skolegade 7 i slutningen af 1930'erne. De spillede i orkester sammen, min farbror spillede trompet. Bag ruden til højre ses min farmor. Her havde mine brødre og jeg værelse de første år, vi boede i huset. Senere blev dør og vinduer muret til. Huset blev revet ned i 1990'erne for at give plads til en parkeringsplads.

vedkommende fik det hele ud over sig, og vi unger grinede. Så var det om at komme af sted, så vi kunne få varmen igen. Men efterhånden satte folk hængelås på.

Da vi var 10-12 år prøvede vi at ryge. Vi købte Giraf eller Eiffel, for der var kun 5 cigaretter i, og så gik vi over på kirkegården. Når vi var færdige med at ryge, gemte vi pakken omme bag gravstenene.

Der var i det hele taget mange forretninger i kvarteret dengang. Der var ikke mindre end tre blomsterhandlere, Arne Nielsen og fru Markusen i Frederiksværksgade og en i Udridergården i Løngangsgade. I Udridergården lå også en damefrisør og bager Wildt. Af ismejerier var der Steffensen og Eva Svendsen i Frederiksværksgade. I Grønnegade I var der også ismejeri. Her boede fru Hansen, som blev kaldt HJØRNEMOR, fordi huset lå på hjørnet af Løngangsgade. Hun var gift med Carl Hansen og mor til Carl P. Hansen, som havde møbelforretningen. I 1948 kom der nye ejere, Sigrid og Holger Jensen, men navnet HJØRNEMOR hang ved. Det var også tobaksbutik. Sigrid passede ismejeriet og Holger tobakken.

I Grønnegade 17 havde Carlsen ismejeri, og beboelsen var bag butikken. I huset boede der også en frk. Knudsen til leje. Jeg har fået fortalt, at dengang Eva og Eli Benneweis boede på Hillerødsholm, kom han ridende gennem Skolestien (nu Stutmestervej) via Skole-

gade til Grønnegade for at handle ind. Carlsen blev efterfulgt af en der hed Sørensen og til sidst fru Emmy Jensen.

Jeg var meget sammen med Alice fra Skolegade 3, som blev kaldt BØRNEFABRIKKEN. De var 11 børn, og Alice var nummer 6 i rækken. Jeg var den eneste af kammeraterne, der måtte komme ind i den inderste stue, hvor deres far Harald sad, fordi jeg kunne være stille. Han sad altid der og så fjernsyn. Jeg spillede også whist med ham og svigersønnen Svend.

Det var Alice, der senere skaffede mig ind på Hillerød Dampvaskeri i Frederiksværksgade 10, så vi fulgtes også ad på arbejde. Først skulle vi dog hjælpe med at få hendes brødre Jan og Palle op om morgenen.

MÆRKEDAGE

Mærkedage plejede vi at markere. Når mine forældre havde bryllupsdag, fik min mor en buket blomster af både min far og os. Det fik hun også på Mors Dag, og far fik cigarer på Fars Dag af os børn.

Til fødselsdag var der morgenbord med flag, og far sang fødselsdagssangen »I dag er det ... fødselsdag«. Om aftenen kom den nærmeste familie til spisning eller kaffe. Vi havde slik med i skolen, enten blandede slikposer eller nogle gange flødeboller. Købmand Alex i Grønnegade havde størst

Legekammeraterne fra Nybuse 1957. 1. rk. fra venstre: Ole Christiansen, Marian Jensen, Søren Jørgensen, Poul Valentin, Lene Nielsen, Tonny Parbst, min bror Bjarno, mig selv, Hanne Christiansen. 2. rk.: Janni Hansen, Jonna Hansen, Jette Jensen, Leif Jensen, Anne Opfermann, Jørgen Jensen, Vagn Christiansen. 3. rk.: Lena Opfermann, Käte Christiansen, Birthe Opfermann og Inga Christiansen.

udvalg af slik. Her kunne vi bl.a. få dukkebolcher i kræmmerhus, som han snoede selv. Han gav os altid en begmand, når vi kom, næsen blev vredet helt om.

Julen blev altid holdt hjemme. Min far ville ingen steder til jul, for han elskede julen og inviterede altid familien til juleaften. Der blev pyntet op til den store guldmedalje med juletræ fra gulv til loft. Da jeg så blev større, var jeg med til at pynte op. Der brugte vi en week-end. Når min mor og brødre var gået i seng, startede min far og jeg. Vi fik and og flæskesteg og risalamande og masser af gaver. Vi sang julesangene, men træet var for stort til at vi kunne gå rundt om det.

Jeg blev konfirmeret i Frederiksborg Slotskirke i 1964. Præsten hed Viggo Jensen, og han boede i Frederiksværksgade 83. Vi gik til

præst i et lokale i kælderen på Stutterivænget.

Tøjet blev købt hos Sejer Olsen: Hvid kjole med blonder, en grøn andendagskjole med trekvartærmer til fint brug og en blå frakke med pelskrave. Skoene var fra Ejnar Hansen, Slotsgade 26, hvide spidse sko med hæl og blå andendagssko. Fars og mors gode venner Egon og Ruth kørte os til kirke. Da vi kom ud fra kirken, så stod folk og dannede spalier med telegrammer. Nogle fik mange og andre næsten ingen, så det blev lavet om, så telegrammerne lå inde i kirken.

Gæsterne var familien og fars og mors nærmeste venner. Der var 25 gæster. Jeg havde også fået lov til at invitere min veninde Lene med. Jeg fik 2-3 armbånd, halskæde, ur fra mine forældre, fingerringe, smykkeskrin og penge.

*Til afdansnings-
bal på Hotel
København
sammen med
Lene Nielsen fra
Grønnegade.
Hendes mor var
søster til Larno.*

Maden var det store kolde bord med øl og snaps. Jeg fik hamburgerryg, som var bundet om med en rød sløjfe. Mine brødre fik også deres livret, da de blev konfirmeret, Bruno fik mørbradbøf, og Bjarno fik stegeben, også med rød sløjfe. Det var P.O. Nielsen, der lavede maden. Han var kok på CF-Kaseren.

Telegrammerne blev læst højt under spisningen. Bagefter var der kaffe og småkager, øl og vand og drinks. Stolene blev ryddet væk, og så blev der ellers danset. Fars spolebåndoptager spillede musik fra radioens ønskekoncert.

Andendagen var jeg rundt til alle naboerne og sige tak for opmærksomheden. Hvis der var gaver eller penge i telegrammerne, inviterede jeg dem til spisning samme aften til rester og supplement. Dagen lignede konfirmationsdagen, bortset

fra at vi ikke dansede. Og den varede næsten længere. Købmand Erik Larsen fra Grønnegade gik fx direkte på arbejde.

ØGENAVNE OG ORIGINALER

I Nyhuse, hvor alle kendte hinanden, havde mange øgenavne. Der boede også en del særlinge eller originaler, som undertiden blev omtalt på en hård måde både af børn og voksne.

Min farfar, Ole Nielsen, blev kaldt OLE FEMØRE, men jeg har aldrig fundet ud af hvorfor. På hjørnet af Grønnegade og Skolegade boede der en, der hed Hans Christiansen. Ham kaldte vi KONG HANS, for han ville gerne bestemme det hele. Vi børn syntes, han var en sur mand, for han arbejdede ikke og sprøjtede altid vand på os med en vandslange. Hans hvide havelåge hængte vi op i lygtepælen en nytårsaften, så fra da af tog han lågen ind til nytår.

I Grønnegade 4 boede Børge Hansen, som blev kaldt FEDTHAS, for han var så nærig og skulle have alting gratis, og Villy Nielsen i nr. 5 blev kaldt ÆGEMANDEN. Han havde en grund i Løngangsgade, næsten ude, hvor grønttorvet lå dengang. Der var både gæs, ænder og høns. Han kørte rundt på en longjohn-cykel og solgte æg og koks. Hvis der ikke var nogen hjemme, gik han bare ind ad døren og satte varerne, så fik han penge

næste gang han kom. Han kom hver fredag. Dengang var dørene ikke låst, selv om man ikke var hjemme.

POUL RENVASKER kaldte vi en mand, fordi han altid var så beskidt, og i Grønnegade 13 boede der en mand, vi kaldte DØDEN. Han stod og lurede ved porten, så vi unger ikke turde gå forbi. Der var også en, der blev kaldt GIRAFFEN, fordi han havde så lang en hals, og i Grønnegade 15 boede Niels Andersen, som blev kaldt DEN DØDE MURER, fordi han var længe om at lave tingene. Her boede også Georg Larsen, LARNO, som var artist og klovn i Cirkus Arena. Han boede sammen med alle sine dyr, hunde, en ged og hvide mus. Men hans hunde stak af fra ham mange gange. Så måtte vi unger ud og fange dem. Når så vi kom hjem med hundene, sagde han: »Det var godt, børn«, og så fik vi en appelsin.

I Grønnegade 16 boede SILDE VALDE, der altid spiste røgede sild, og i nr. 23 boede Ole Larsen, som blev kaldt OLE MADS VÆGTER, fordi hans far hed Mads og var vægter. En mand, der hed Jørgen Jørgensen, blev kaldt PUDIMUT-JØRGEN, fordi han drak pullimut. FLØDEKARAMEL-HANSEN havde gerne flødekarameller i lommen, og vi børn fik så nogle, når vi mødte ham. Ellers sad han med hovedet ud ad køkkenvinduet og smed dem ned på gaden til os børn. POUL FUP og hans kone FUPPELINE var klunsere, og de boede forskellige steder rundt om.

I Skolegade 1 boede fru Hansen, som blev kaldt »den skævmundede«. Og så var der SNOT-JENS-PETER, som altid tørrede snot af i ærmet, og SNOT-ARNE, der bare altid snottede.

I Skolegade boede en dame, der blev kaldt SKOVFITTE, for der stod mandfolk i kø for at komme på besøg. Stedet blev også kaldt NYHAVN. I samme hus boede der tidligere en pige, som blev kaldt PIS-ASTA, fordi hun tisede i bukserne. Som dreng boede min far jo i nabohuset, og når han kom ud med en syltetøjsmad, ville Asta have den. Fik hun den ikke, fik min far øretæver af hende, for hun var lidt ældre end min far.

På Kirkegårdsvej, dengang en jordvej, boede Kristine, som kaldtes RØDE-KRISTINE, og som havde 8-9 drenge. Her boede også en fru Olsen, der blev kaldt DEN TOSSEDE, fordi hun kunne finde på at køre op ad Kirkegårdsvej helt nøgen, mens hun råbte højt. At hun var syg, det tænkte vi børn ikke på.

Hr. Christiansen fra Løngangsgade 16 hed DEN GÅENDE VOGNMAND. Han havde en trækvogn, som han gik og solgte fra. Han hentede også koks på gasværket. SPØRGE-JØRGEN var så nysgerrig. Han gik rundt med hænderne på ryggen og spurgte alle om forskellige ting. Arne Hansen fra Løngangsgade hed LORTE-ARNE, fordi han kørte rundt og tømte lokumsspande om natten for kommunen.

Buddes brødudsalg i Frederiksværksgade blev kaldt DEN KOLDE JOMFRU, fordi hende, der ekspederede, altid stod og gned sig i hænderne og sagde: »Ih, hvor er det koldt i dag!« Og det var lige meget, om det var sommer eller vinter. Poul Jørgensen i Frederiksværksgade 32 blev kaldt CHOKOLADE-POUL, fordi hans bedsteforældre havde chokoladebutik i Helsingørsgade.

I Frederiksværksgade nr. 17 havde OLE BRADEPANDE en blandet marskandiserbutik. Inden han kom der, havde han haft SORTE HEST i Slotsgade. Når min far og hans ven Alf Rasmussen (Poul Ligkistesnedkers far) som yngre havde været i byen og skulle hjem om natten, så gik de forbi det sted, hvor Ole boede og bankede på ruden, hvor de lå og sov. Så spurgte Ole »Hvem er det?«. »Rasmussen og Nielsen,« svarede de. »Åh,« sagde han så til sin kone, »stå op og smør noget mad til drengene.«

I den samme butik kom en kunde ind, og hun spurgte: »Hvad skulle det være?« »To af de sædvanlige.« Så måtte hun spørge sin mand, der sad i baglokalet: »Der er en, der skal have to af de sædvanlige. Er det Hof eller Tuborg.?« »Åh,« svarede Ole, »det er franske artikler.« Samme sted kom senere Jens Sørensen, som blev kaldt JENS SØREN og som også var marskandiser.

Alf boede i Grønnegade 19. Hans far hed Lars Peter og havde

Hillerød Ligkistemagasin i Slots-gade, som Alf senere overtog. Alf var tvilling, og hans tvillingebror hed Edmund og var gift med Lilly.

Engang til pinse blev min far overtalt til at sejle ud i robåd på Slotssøen sammen med Edmund og Lilly. Edmund stillede sig op på rælingen og fik båden til at vippe så voldsomt, at den kæntrede, og alle tre faldt i vandet. Min far kunne ikke svømme og troede, at nu var det slut. De to andre svømmede i land, og da de nåede bredden, opdagede Edmund, at alle hans pengesedler lå og flød i vandet. Så mens han sprang ud for at redde pengene, måtte Lilly redde min far. Og Lilly, der lige havde været hos damefrisøren, var rasende, fordi hun fik ødelagt sit hår.

I dag er det sjovt at tænke på, at min farfar og Alfs far var venner. Så blev min far og Alf venner, og min bror Bjarno og Alfs søn Poul blev kammerater, og min søn Jan og Pouls søn Jacob har også leget sammen.

Fritid

Som barn gik jeg til dans hos Hugo Nielsen på Hotel København. Vi dansede standarddanse, vals, tango og quickstep, og jeg kom hurtigt til at hjælpe til med de små.

Jeg gik også til gymnastik i mange år. Jeg begyndte i UGF, da jeg var 11 år, og samtidig startede jeg med at spille håndbold.

*Hillerøds første
damefodboldhold
1969. 1. rk. fra
venstre: Jane
Mortensen, mig
selv, Tove
Østergaard,
Irene Rasmussen,
Annelise
Jørgensen, Ulla
Thomsen. 2. rk.:
Rita Ølsted, ?,
Connie, Lise
Andersen, Lone
Jensen og Inger.*

I starten havde vi skørt på til kampene. Dem syede min far, fordi han var skrædder. Jeg kom hurtigt på dameholdet, for dengang var der hverken junior- eller ynglingehold, så man røg direkte ind på dameholdet. Så gik jeg direkte fra gymnastik til håndboldtræning. Jeg holdt så op med at gå til dans, for jeg kunne ikke nå det hele. Til gengæld begyndte jeg at træne de små piger i håndbold.

Senere var jeg med til at starte damefodbold i Hillerød. Det var i efteråret 1969, og jeg spillede indtil 1976, hvor jeg fik ødelagt mit knæ. Jeg stod også for alt vasketøj til fodbolden. Hver lørdag formiddag fra kl. 8-12 pakkede jeg sammen med Peter Jørgensen fra herreholdet tøj til alle spillerholdene. Der var 100 kg om ugen. Lige

pludselig stod jeg også for alt håndboldtøjet. Det havde jeg derhjemme og skulle pakke det til alle kampene.

I mellemtiden blev jeg gift og fik to sønner, og jeg trænede stadig piger i håndbold og har været med mange forskellige steder til stævner og kampe, både med pigerne og med det hold, jeg selv spillede på.

Siden 1967 har jeg lavet scrapbog om førsteholdet i herrefodbold. Jeg sender brev til den by, hvor Hillerød spiller, og får så tilsendt deres avisomtale. Til næste år er der gået 40 år. Da Peter Bendtsen, som var håndboldformand dengang, hørte om min scrapbog, spurgte han, om ikke jeg ville lave en om både første dame- og herrehåndboldhold. Så det gør jeg også, og jeg har nu gjort det i 10 år.

BOGTYVEN FRA SLANGERUPSGADE

Af
EVA
HOLM-NIELSEN

Det er blevet kaldt danmarkshistoriens største kulturtyveri, og i efteråret 2005 havde Lokalhistorisk Forening et foredrag ved journalisterne og forfatterne Lea Korsgaard og Stéphanie Surrugue om DET STORE BOGTYVERI af bøgerne fra Det Kongelige Bibliotek. Foredraget var et tilløbsstykke, måske fordi bogtyven var opvokset i Hillerød. Flere klassekammerater fra underskolen og gymnasiet dukkede op for at høre historien og give oplysninger, som både korrigerede og supplerede bogen, og en enkelt medbragte klassebilledet af 5.b på Nyhuse Skole årgang 1944.

Frede Jens Møller-Kristensen var født den 6. januar 1933 i Nr. Herlev. Bindestregen i efternavnet købte han til sig og sine brødre, da han var blevet optaget på universitetet.

I hans barndom boede familien i baghuset til Slangerupsgade 14. Faderen, Aage Julius Kristensen, arbejdede bl.a. på autoværkstedet i Slangerupsgade, men da Frede kom i gymnasiet, kaldte han sig repræsentant. Han var meget optaget af tips og væddeløb og drømte om den store gevinst, og nogle husker ham for hans talemåde »Jeg var lige ved at vinde!« Moderen, Grethe, passede hjemmet og arbejdede af og til som syerske for en dame i nærhe-

den. Frede havde to yngre brødre, Bjarne og Jørgen, og selvom midlerne var meget små, blev de tre drenge sendt til danseundervisning hos frk. Ellen Bernild. Og familien fik som nogle af de første i byen fjernsyn og kunne således følge Ungarnshjælpen i 1956.

Bedsteforældre boede i den gamle, charmerende gård på hjørnet af Løngangsgade og Grønne-gade, som for længst er revet ned. Her opholdt Frede sig en stor del af skoletiden, for der var alt for lidt plads i forældrenes toværelses lejlighed.

Frede gik i Nyhuse Skole. Dengang begyndte skoleåret den 1. april. Klasselæreren i alle fem år var fru Anker, som var dansklærer og indgød respekt. Hun havde en datter, der vikarierede i klassen som nybegt student, et ukendt begreb for de fleste, og det gjorde et uudslætteligt indtryk på nogle. Gudmand-Høyer var skolens regnelærer, og Jens Bjernemark underviste i musik. Han spillede violin og lærte eleverne at synge fædrelandssange og salmer.

Frede var en begavet og dygtig, men indesluttet dreng, som kammeraterne aldrig kom rigtig ind på livet af. I klassen sad man efter, hvor dygtig man var, og Frede og Torben

5. b på Nybuse Skole 1944. 1. rk.
 fra venstre: Aase Larsen, Vivi Koch, Gerda Kjær Andersen, Lena Larsen, Birthe Hansen, Edith Hansen, Grethe Olsen, Ingelise Svensson, Kirsten Sarab Ohlsson og Tove Olsen.
 2. rk.: Johannes Jensen, Steen Bentzen, Karl Hakon Larsen, Arne Larsen, Torben Hvidegaard, Frede Møller Kristensen, Henny Østergaard, Inge Nielsen, Esther Wils, Tove Petersen og Tove Hansen. 3. rk.: Erik Petersen, Leon Rasmussen, Holger Petersen, Milton Rasmussen, Poul Erik Jørgensen, Ib Hansen, Bent Andersen, Kai Ingemann Larsen, Aksel Hansen, Gert Johanson og fru Nana Anker.

Hvidegaard konkurrerede om at være nummer ét, og det var som regel Frede, der vandt.

Efter 5. klasse blev de to drenge optaget i mellemskolen på Frederiksborg Statsskole på Sdr. Banevej. Torben gik i a-klassen og Frede i b-klassen. I 1947 tog de mellemskoleeksamen og fortsatte i gymnasiet. Torben valgte den matematiske-naturvidenskabelige linje, Frede den nysproglige. Men da skolen året efter oprettede en klassisk-sproglig gren, begyndte Frede forfra, hvilket betød, at han først blev student i 1952. Hans yndlingslærer var lektor Peter Grove, som underholdt klassen om det gamle Egypten, og det blev til stor inspiration for ham.

Frede bestod studentereksamen med mg+, hvilket placerede ham

som nummer to i klassen og nummer seks på årgangen, og fra skolen modtog han både en bogpræmie og et legat på 1200 kr., der var bestemt for trængende studenter, og som skolen havde modtaget fra Brevdueforeningernes Totalisator. Pengene gjorde ham i stand til at flytte til København og studere på universitetet, hvorfra han efter otte års studier blev magister i indisk filologi.

Året før var han blevet gift med den to år yngre lægedatter Eva Lindegaard, som kom fra Mørks Skole til statskolen i 1950 for at tage realeksamen.

Frede fik straks efter eksamen arbejde, og i 1967 blev han ansat som forskningsbibliotekar på Det Kongelige Bibliotek. To år efter var han leder af Orientalisk Afdeling.

Frede Møller-Kristensen døde den 21. februar 2003, og først her-

efter begyndte opklaringen af sagen om de mange kostbare og uerstatelige bøger, som han gennem årene havde stjålet, og som enken og familien fortsat solgte ud af. I november 2003 blev 1.312 bind beslaglagt af politiet ved ransagningen af hjemmet i Espergærde.

I 1977 havde Frede Møller-Kristensen 25-års studenterjubilæum, og festen blev holdt hos parallelklassekammeraten Ove Stagetorn

Pedersen, som er gift med advokaten Merethe Stagetorn. Hun blev ved skæbnens ironi beskikket til forsvarer i den efterfølgende strafesag mod Eva Møller-Kristensen.

Kilder:

Lea Korsgaard og Stéphanie Surrugue, DET STORE BOGTYVERI, Kbh. 2005. - Tak til Torben Hvidegaard, Tove Rasmussen og Leon Rasmussen for oplysninger og lån af billedet.

BOGNYT

Af
ASGER BERG

Finn Jensen, HAM FRA »BØRNEFABRIKKEN«, 2006. Skrevet af Lars Aksel Jakobsen, DJF. 115 sider. Pris 100 kr., bl.a. ved henvendelse til Kontorland, Industrivænget 15, Hillerød.

Finn Jensens erindringsbog skal hilses hjerteligt velkommen her. Den repræsenterer en lokalhistorisk genre, som ikke er så almindelig. Bager Finn Jensen, født 1942, kendt fra Ålholm Vægtløfterklub og Restaurant Hasta La Vista på Falkevej, har her fortalt løst og fast om sit og sin families liv. Den mundtligt prægede beretning er sammenskrevet og redigeret af journalist Lars Aksel Jakobsen, der sikkert har bidraget med de mellemrubrikker, der fører læseren gennem alle historierne fra Finn Jensens barndom frem til nutiden. Som det fremgår af bog-

titlens »børnefabrik«, er han ud af en stor børneflokk, og bogen giver et godt indblik i en arbejderfamilies liv, først i Bendstrup, senere på Nordhøjvej i Freersvang og i Skolegade i Nyhuse. Efter konfirmationen og læretiden hos bagermester Specht Hansen i Ullerød fortæller Finn Jensen om sit voksenliv med arbejde, vægtløftningen og familielivet, og til slut gengives et stamtræ, der viser, at hans rødder stikker dybt i den lokale muld. Undervejs er der mange fotografier fra familiealbummet. Hvad der gør bogen til noget særligt, er to ting. For det første er den meget åbenhjertig om det private. Den unge bagersvend, der var forlegen over at skulle spise sammen med sine kolleger, har lagt genertheden fra sig i dag. For det andet giver den

et billede af nogle livsforhold i 1940-1960'ernes Hillerød, som ikke er beskrevet tidligere. Gennem det private og det individuelle fortælles en historie, der også har almen interesse ud over nysgerrighedsplanet. Forhåbentlig kan udgivelsen inspirere andre, der måske har deres skrivelser liggende i skuffen. Selv om der har været professionel bistand til nedskrivningen, har der indsneget sig en del slagfejl og faktuelle fejl, som når sproglærer Røen bliver kaldt »Rømer«.

Bendt Friis, ESRUM KANAL. PRAMFART OG BRÆNDETRANSPORT TIL KØBENHAVN. VANDMØLLER OG KRUDTVÆRK, 2006. 280 sider. Forlaget Esrum Sø. Pris 199 kr.

Det er en overvældende smukt illustreret bog, der her markerer Frederiksborg Amts Historiske Samfunds 100-års jubilæum. Samfundets medlemmer har modtaget bogen som årbog, men andre kan købe den i boghandelen til en pris, der virkelig giver god valuta for pengene. Forfatteren Bendt Friis (1908-94) efterlod sig ved sin død et manuskript om Esrum Kanal historie og dens forbindelse med Esrum Mølle og Dronningemøllen. Dette manuskript, der byggede på en nøje gennemgang af et omfattende arkivmateriale, er i bogen suppleret med nyskrevne kapitler af landinspektør Svend Balslev, dr. phil. Anders Monrad Møller og

skovrider Lars Toksvig, der skriver henholdsvis om kanalens skaber, Diderich Adolph von der Recke, om kanaler i europæisk sammenhæng og brændets vej fra Nordsjælland til de københavnske ovne, samt om frednings- og adgangsforhold i forbindelse med kanalen. Pramfarten med brænde fra Gribskov, der i 1800-tallet var af største betydning for Københavns varmforsyning, får i bogen sin historie belyst fra adskillige vinkler. Umiddelbart kan det ses som en svaghed, at bogen i så høj grad fremlægger de kilder, der dokumenterer historien frem for at skrive historien på grundlag af kilderne. Men for alle, der interesserer sig for emnet og lokalhistorien, kan det måske være en fordel. Hertil kommer en liste med nyttige ordforklaringer, der gør læsningen af de ældre tekster lettere. Og man får netop lyst til at fordybe sig, når man blader i den store bog i *coffee table*-format. Der er grund til at lykønske og takke bagmændene, ikke mindst udgiveren, Niels Richter-Friis. Som forlægger, formand for redaktionskomiteen og ansvarlig for layout og ombrydning har Richter-Friis lagt et stort arbejde i denne bog. Richter-Friis, der i mange år stod bag FOLK OG MINDER I NORDSJÆLLAND, har med sit omfattende kendskab til det historiske billedmateriale og med sin æstetiske sans givet bogen det præg, der gør, at man gang på gang må vende tilbage til den.

GENERALFORSAMLINGEN 2006

Af
EVA
HOLM-NIELSEN

Lokalhistorisk Forenings ordinære generalforsamling blev afholdt den 28. marts 2006 i Kedelhuset.

Efter formandsberetningen, som er udlagt på foreningens hjemmeside (www.lfhk.dk), gennemgik kassereren, Inge Elsøe, regnskabet og meddelte, at foreningen dags dato har 225 medlemmer. Et medlem foreslog at man for at spare porto husstandsomdelte bladet. Kassereren meddelte, at bestyrelsen tidligere har husstandsomdelt girokortene, men at det er en stor og tidkrævende opgave. Spørgsmålet vil blive taget op igen i bestyrelsen. Herefter blev regnskabet godkendt.

Bestyrelsen foreslog uændret kontingentet for 2006, hhv. 125 kr./75 kr. På spørgsmålet om et særligt virksomhedskontingent meddelte kassereren, at foreningen igennem årene har haft sponsorer, som dels støtter foreningen generelt, men også har givet særlige bidrag ved bogudgivelser o.lign. Herefter blev kontingentet godkendt.

Der var genvalg til Asger Berg, Inge Elsøe og Henrik Selsøe Sørensen. Mona Petersen og Aase Hansen blev valgt til henholdsvis 1. og 2. suppleant, og Tage Wiuff og Hans Henrik Egeblad Christoffer- sen blev genvalgt til hhv. revisor og revisorsuppleant.

Der var ingen forslag fra medlemmerne, men under Eventuelt spurgte et medlem, om Lokalhistorisk Forening gjorde indsigelser mod diverse lokalplaner. Formanden svarede, at foreningen principielt sjældent påtog sig denne rolle, men i stedet støttede positive initiativer, fx via kårningen af ÅRETS HUS, foredrag m.m. Formanden anbefalede folk som enkeltmedlemmer at skrive læserbreve, ligesom han henviste til Folkemuseet, der har myndighed til indsigelse.

Et medlem foreslog, at Lokalhistorisk Forening sikrede, at Trollesminde blev gennemfotograferet, inden nedrivningen begynder i juni 2006.

Om forholdet til Skævinge Kommune, som efter kommunesammenlægningen vil indgå i Hillerød Kommune, svarede formanden, at han har taget kontakt til Lokalhistorisk Forening i Skævinge, og at han forestiller sig et fremtidigt samarbejde om fx arrangementer og foredrag.

Efter generalforsamlingen konstituerede bestyrelsen sig uændret med Asger Berg som formand, Margrethe Krogh Sørensen som næstformand, Inge Elsøe som kasserer og Eva Holm-Nielsen som sekretær.

EFTERLYSNING

Klassebilledet er fra Ndr. Banevejens Skole, 1956. Mange husker deres skoletid på Ndr. Banevejens Skole, der var Hillerød Kommuneskole fra 1877 helt frem til 1973. Bag porten lå skolegården med den gamle bygning til venstre, med den nye bygning (fra 1931) bagest til højre og med fløjen imod gaden, hvor der var kommunebibliotek i stueetagen, indtil det flyttede til Bakkegade. Man husker måske skolegårdens regneskur ind mod kirkegården eller lokummerne ud imod Østergades baghuse. Og så måske nogle af sine gamle lærere!

Lokalhistorisk Forening efterlyser små historier eller anekdoter om lærere ved Ndr. Banevejens Skole. Hvis du har sådan en historie eller

flere, må du meget gerne sende dem til undertegnede, så vi kan bringe dem her i bladet. Ideen er at samle læsernes historier og redigere dem sammen til en artikel.

Måske er det kun en enkelt bemærkning fra en lærer, man husker, eller en situation, komisk eller på anden måde mindeværdig. Naturligvis vil det altid være oplevet fra barnets side, og det fortæller derfor ikke den objektive sandhed om en lærer. Men tilsammen vil anekdoterne give et billede af, hvordan det oplevedes at være elev dengang - i Ndr. Banevejens Skole.

Send gerne din eller dine historier til Asger Berg, Søren Kierkegaardsvej 1, 3400 Hillerød. Eller som e-mail til: asger.berg@ofir.dk.

Af
ASGER BERG

LOKALHISTORISK FORENINGS ÆRESPRIS

for 2006 uddeles i august måned
Alle kan bidrage med forslag. Følg med i Hillerød Posten.

HAM FRA »BØRNEFABRIKKEN«

Finn Jensen fortæller om sit liv
Lørdag den 23. september 2006, kl. 14.00 i Kedelhuset
Gratis adgang

POSTKORTETS HISTORIE I DANMARK

illustreret med Hillerød-postkort

Foredrag ved Henrik Selsøe Sørensen
Lørdag den 25. november 2006, kl. 14.00 i Kedelhuset
Gratis adgang

HUSK AT BETALE KONTINGENT. GIROKORT ER UDSENDT!